

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003070

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-09-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Керімов Таріель Романович

2. Tariel R. Kerimov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1295-0914

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 25-10-2024

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Державний заклад "Луганський державний медичний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02010675

Місцезнаходження: вул.16 Липня, буд. 36, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.003.188

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський державний медичний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02010675

Місцезнаходження: вул.16 Липня, буд. 36, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.34.07, 76.29.37, 76.03.35

Тема дисертації:

1. Морфо-функціональні зміни гландулоцитів шлунку в експериментальній моделі цукрового діабету 2 типу та фармакологічній корекції
2. Morpho-functional changes of gastric glandulocytes in an experimental model of diabetes mellitus type 2 and pharmacological correction

Реферат:

1. Дисертація присвячена вирішенню актуального наукового завдання сучасної гастроентерології вивченню структурних, ультраструктурних змін у слизової оболонці шлунку щурів із експериментальною моделлю цукрового діабету 2 типу, дослідженню молекулярних механізмів функціонального напруження в клітинах, зокрема стресу ендоплазматичного ретикулуму мукоцитів, вивченню кореляційних зв'язків між сенсорами системи відгуку неструктурованих протеїнів (UPR, англ., Unfolded Protein Response), співставлення відносного рівня мРНК та протеїнів UPR-системи і формуванні концепції активації захисного механізму в гландулоцитах шлунку за умов уведення препаратів. Прогресування цукрового діабету індукує розвиток ускладнень у різних системах та органах (Saeedi P., 2019). Порушення процесу травлення у таких пацієнтів, хоча і не становить пряму загрозу життю, але знижує ступінь адсорбції лікарських препаратів у шлунково-кишковому тракті (ШКТ), значно погіршує якість життя та має інші неприємні наслідки. Діабетична гастропатія (ДГ) – синдром, що характеризується затримкою випорожнення шлунка при відсутності обструкції верхніх відділів ШКТ, виникає на тлі погано контрольованого діабету внаслідок порушення функції ентеральної нервової системи. Гастропарез проявляється симптомами раннього насичення, нудотою, блюванням, здуттям живота, постпрандіальним переповненням або болем у верхній частині живота (Pellegrini, 2017, Asghar S., 2021). ДГ часто не береться до уваги в клінічній практиці. Через відсутність стандартизованих діагностичних критеріїв ДГ часто помилково діагностують як шлунково-кишковий розлад, що призводить до неадекватного лікування. ДГ впливає не лише на абсорбцію, а й на метаболізм пероральних препаратів, що призводить до поганого глікемічного контролю та подальшого погіршення перебігу діабету, створюючи замкнене коло.

2. This dissertation is devoted to the solution of the current scientific task of modern gastroenterology, the study of structural and ultrastructural changes in the gastric mucosa of rats with an experimental model of type 2 diabetes, the study of molecular mechanisms of functional stress in cells, in particular of the stress of the endoplasmic reticulum of mucocytes, the study of correlations between the sensors of the response system of unstructured proteins (UPR, English, Unfolded Protein Response), comparison of the relative level of mRNA and proteins of the UPR system and formation of the concept of activation of the protective mechanism in gastric glandulocytes under the conditions of drug administration. The progression of diabetes induces the development of complications in various systems and organs [121]. Disruption of the digestion process in such patients, while not directly posing threat to life, however reduces the degree of absorption of drugs in the gastrointestinal tract (GT), significantly worsens the quality of life and has other unpleasant consequences. Diabetic gastropathy (DG) is a syndrome characterized by delayed gastric emptying in the absence of obstruction of the upper gastrointestinal tract, which occurs against the background of poorly controlled diabetes due to impaired enteric nervous system function. Gastroparesis is manifested by symptoms of early satiety, nausea, vomiting, abdominal distension, postprandial fullness or upper abdominal pain [20, 59]. DG is often not taken into account in clinical practice. Due to the lack of standardized diagnostic criteria, DG is often misdiagnosed as a gastrointestinal disorder, leading to inadequate treatment. DG affects not only the absorption, but also the metabolism of oral drugs, which leads to poor glycemic control and further worsening of diabetes, creating a vicious circle.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Керімов Т.Р., Савосько С.І., Смірнов С.М., Натрус Л.В. (2023) Пропіонова кислота відновлює секрецію муцину у дні шлунка на експериментальній моделі цукрового діабету 2-го типу. *Fiziol. Zh.*; 69(5) (Q4).
- Klys Y.G., Kerimov T.R., Savosko S.I., Osadchuk Y.S., Smirnov S.M., Natrus L.V. (2023) The state of the UPR-system in gastric glandulocytes of rats with type 2 diabetes and pharmacological correction. *Gastroenterology (Ukraine)*, 2023, 57(3), pp 127–134, (Q4). <https://doi.org/10.22141/2308-2097.57.3.2023.550>
- Klys YG, Natrus LV, Kerimov TR, Smirnov SM. The translational content and expression of intracellular sensors under endoplasmic reticulum stress in diabetic rats. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*. 2024;15(2):367–373. [https://doi.org/10.15421/022452\(Q4\)](https://doi.org/10.15421/022452(Q4)).

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U001442

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Натрус Лариса Валентинівна
2. Larusa V. Natrus

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1763-0618

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смірнов Сергій Миколайович

2. Serhii M. Smirnov

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський державний медичний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02010675

Місцезнаходження: вул.16 Липня, буд. 36, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Журавльова Лариса Володимирівна

2. Larysa V. Zhuravlova

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0051-3530

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сірчак Єлизавета Степанівна

2. Yelyzaveta S. Sirchak

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.36

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6738-0843

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чичула Юлія Володимирівна

2. Yulia V. Chychula

Кваліфікація: к.мед.н., доц., 14.01.36

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0490-1618

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Свінцицький Ігор Анатолійович

2. Igor A. Svintsitskyi

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9303-4132

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Соловйова Галина Анатоліївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Соловйова Галина Анатоліївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Паливода Роман

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна